

BOERDERIJENROUTE

Bathmen en Lettele

Bathmen

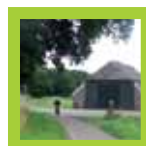
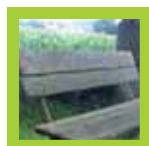
De plaats waar Bathmen nu ligt, heeft een lange geschiedenis. Oude archeologische vondsten, onder andere op de Bergakker en de Bathmense Enk, dateren van 6000 jaar voor Chr. Door de hoge ligging in de drassige IJsseldelta bestaat het vermoeden dat Bathmen zeker vanaf 1300 jaar voor Christus permanent bewoond is geweest. De kenmerkende enken in het Bathmense landschap zijn ontstaan in de achtste eeuw na Christus door

het gebruik van potstallen. Van oudsher is Bathmen een agrarisch dorp. In de veertiende eeuw werd het beekje Hunnepe bevaarbaar gemaakt, zodat landbouwproducten eenvoudiger naar Deventer vervoerd konden worden. Hunnepe is de oude naam van de huidige Dortherbeek. De naam Bathmen zou zijn afgeleid van 'Bodeman' of 'Bademan', de boodschapper van het gezag (koninklijk of kerkelijk). Deze persoon kreeg een plek voor zichzelf waar hij bijvoorbeeld een boerderij kon stichten.

Lettele

Lettele wordt voor het eerst als Letloe vermeld in 1390. De naam wijst op de natuurlijke omstandigheden: een licht loofbos (loo) met veel open plekken, dat van bescheiden (luttel) omvang was. Oftewel een klein bos. De naam Koerkamp, vroeger geschreven als Cuirkamp, is waarschijnlijk afgeleid van koeren (uitkijken). In dit geval uitkijken vanuit een landweer over een kamp. Op meerdere plekken in het landschap ontstaan kleine akkerbouwgebieden (essen en kampen). De

heidevelden en natte gronden zijn later ontgonnen en op dijken werden doorgangswegen aangelegd. Bij die akkers werden boerderijen gebouwd. Op de Koerkamp werd in 1819-1820 een kapel gebouwd. Vanaf die tijd is er sprake van enige dorpsvorming. De kapel werd in 1855 vervangen door een kleine kerk, die op zijn beurt in 1893-1894 werd vervangen door de huidige kerk. Daarna vestigen zich middenstanders en burgers rondom die kerk; na de Tweede Wereldoorlog is er sprake van kernvorming.

1 DE ERVE UITVLUCHT
Woertmansweg 11, Bathmen
Wederopbouwboerderij,
bouwjaar 1952

De drie aangegeven boerderijen (1a, 1b en 1c) op deze route zijn naoorlogse wederopbouwboerderijen. Kenmerkend zijn de rode dakpannen; het woongedeelte en stal zijn onder een dak gebouwd. Langs de Schipbeek rijdend, passeert men rechts De erve Uitvlucht. Op deze plek stond een buitenhuis, waar in 1880 een boerderij naast werd gebouwd. Bij hevige gevechten rond de Schipbeek op 9 april 1944 werd De erve Uitvlucht volledig verwoest. Na de oorlog werd op deze plek de huidige boerderij gebouwd.

2 ASSINK
Assinksteeg 2, Lettele
Erve, oudste vermelding 1399

Ook deze boerderij komt voor in de eerste publicaties van de Gooijermarke uit 1399. In 1866 verdwijnt hier de familienaam Assink. Daarna werd de erve aan meerdere generaties uit de familie Drost verpacht. Erve Assink was al in 1452 eigendom van het Heilige Geest Gasthuis, ook Grootte Gasthuis genoemd. Na een fusie in 1471 met het Voorster Gasthuis, kreeg het de naam Grootte en Voorster Gasthuis. Stichting IJssellandschap nam het bezit

van haar rechtsvoorganger, De Verenigde Gestichten over en is ook eigenaar van erve Assink. De boerderij is in stijl gerestaureerd. We komen diverse boerderijen tegen met kleuren van het Grootte en Voorster Gasthuis.

3 WICHINK
Oerdijk 142, Lettele
Katerstede met karnhuis, oudste
vermelding 1399

Aan de rand van de enk staat erve Wichink met het ronde karnhuis. Hierin stond een karnmolen voor het karnen van melk tot boter. In de molen liep een paard rondjes om de karnton via een vernuftig systeem aan te drijven. Rechts staat een traditionele (nieuw opgebouwde) hooiberg. Ook erve Wichink is in bezit van Stichting IJssellandschap. De pachters kwamen jaren lang uit dezelfde familie Wichink. In 1961 werd de boerderij gedeeltelijk afgebroken en stijlvol herbouwd. Nu is erve Wichink een leer- en zorgboerderij.

4 HOOG STOEVENBELT
Bathmenseweg 17, Lettele
Dwarshuisboerderij, oudste
vermelding 1660

De boerderijnaam geeft aan dat hier in het verleden zandverstuivingen waren, die werden veroorzaakt door het afsteken van heideplaggen op de droge zand-

gronden. Hoog Stoevenbelt lag tijdens de Tweede Wereldoorlog in de vluchtroute van de V1-bommen die vanuit Lettele werden gelanceerd. In de omgeving is dan ook meerdere keren aan een boerderij schade toegebracht. Op de boerderij aan de Bathmenseweg 11 stortte in 1944 een Amerikaanse bommenwerper neer, die de V1 installatie bombardeerde.

5 MOLENZICHT
Oude Molenweg 1, Lettele
(Oude Molen)
Katerstede, 19de eeuw

De boerderij staat langs de voormalige hessenweg. Herberg de Oude Molen was een pleisterplaats. Begin 19e eeuw is naast de bestaande herberg/boerderij bij de 'Bathemer Windmool' een nieuwe gebouwd: 'Erve Nieuwe Molen'. De oude herberg werd afgebroken. In 1939 werd 'Erve Nieuwe Molen' verbouwd en kreeg de naam: 'Molenzicht'. In 1945 werd Molenzicht deels verwoest door een beschieting door Spitfires. De naam 'Molenzicht' is bij de wederopbouw niet weer op de gevel vermeld. De boerderij is uitgebreid naar de andere kant van de Oude Molenweg, waardoor over het erf een drukke verbindingsweg loopt van Bathmen naar het noorden.

6 DE PAKKERIJ
Apenhuizerweg 6, Bathmen
Dwarshuisboerderij, bouwjaar
1312 (in 1929 verbouwd)

Jan Pakkert werd in 1773 geboren op De Pakkerij in Bathmen als zoon van Berend Pakkert en Esseltien Meijlink. Hoewel van nederige afkomst maakte Jan carrière mede dankzij zijn huwelijk in 1805 met Harmina Groot Bronsvort, een meisje uit de gezeten boerenstand. Eind 1815 kocht Jan De Pakkerij. Hij bezat bestuurlijke kwaliteiten en werd in 1804 benoemd als keurnoot en plaatsvervangend schout. In 1811 werd hij maire (burgemeester) van de gemeente Bathmen.

7 HOF TE LOO OF KUUT /
ERVE KUIT
Diepenmarsweg 3,
Bathmen (Loo)
Dwarshuisboerderij,
bouwjaar 1930

Een hof was vroeger een grote boerderij waarvan de boerderijen in de omgeving afhankelijk waren. Hof te Loo was eigendom van het vrouwenklooster Ter Hunnepe; het markerichterschap van de marke Bathmen en Loo was er aan verbonden. De abdis zat de markerichtervergaderingen voor. De pachters van de kloosterboerderijen werden kloosterboeren genoemd. Het klooster heeft eeuwenlang grote invloed gehad

op Bathmen en omgeving. Hof te Loo heeft geen agrarische functie meer.

8 'T SCHOOLDER
Oerbosdijk 1, Bathmen.
Dwarshuisboerderij, oudste
vermelding 1500

Op de Oerbosdijk komen we langs erve 't Schoolder. De boerderij was in 1580 eigendom van de kerk in Bathmen. Jan Schoolderman was de pachter en tevens koster. Net voorbij deze erve passeren we links een rabattenbos, bestaande uit stroken plantbedden met daartussen twee meter brede greppels. Hier werd in 1825 eiken akkermaalshout gepoot, waarvan de schors vermalen werd tot run, dat diende voor het looien van leer. Dit bos wordt Oerbos genoemd omdat in het stroomgebied van de Oude Schipbeek ijzeroer werd gewonnen.

9 BROEKHUIS
Zuidloërweg 4, Bathmen
(Zuidloo)
Dwarshuisboerderij, oudste
vermelding 1430

Erve Broekhuis of Brooks ligt in de buurschap Zuid-Loo bij Bathmen. De exacte ouderdom is niet bekend, De gebinten op de deel dateren uit de 16de eeuw. Het voorhuis is rond 1870 dwars op het bestaande hallenhuis geplaatst,

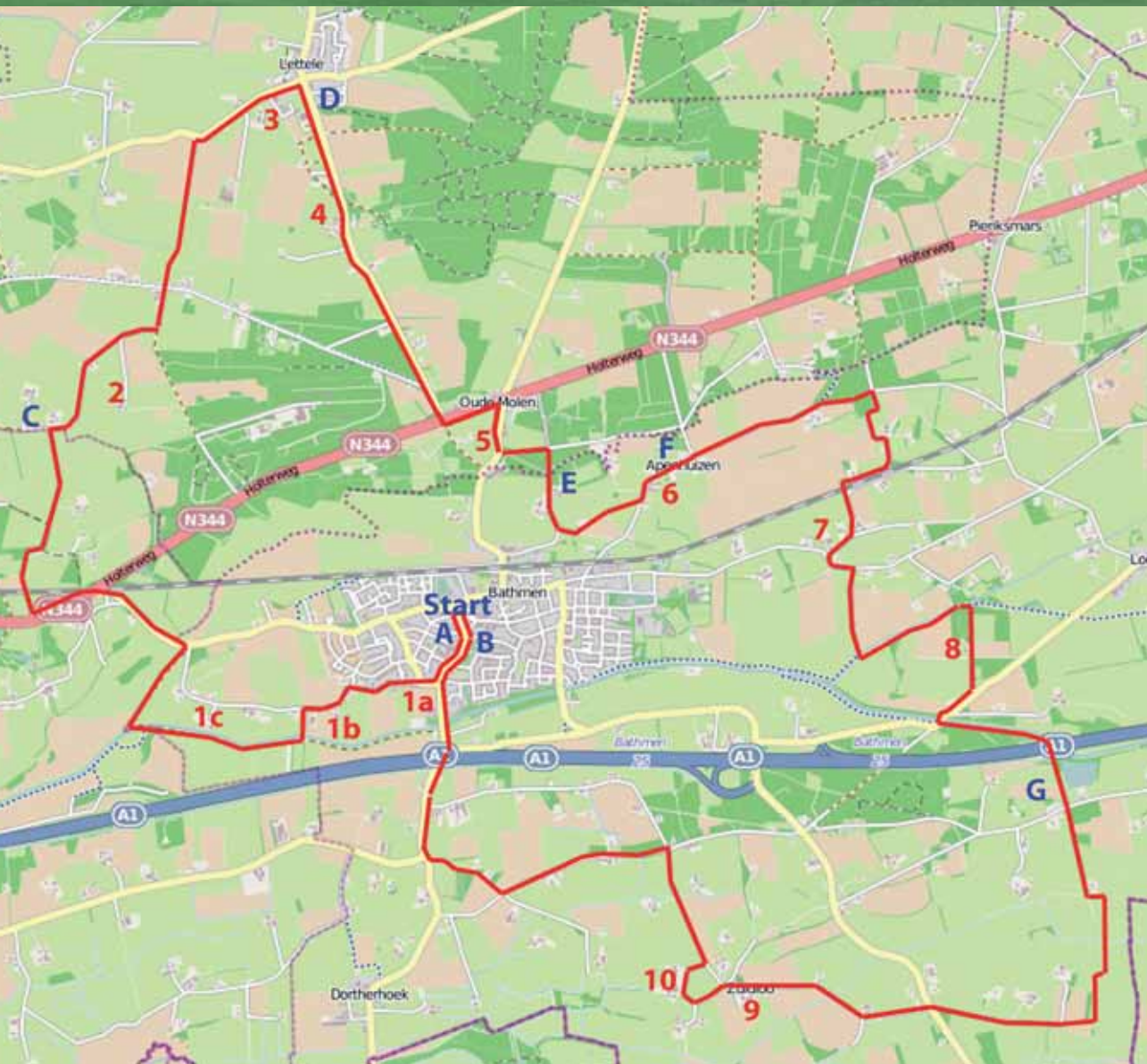
waardoor er een T-boerderij ontstond. Bij de boerderij staan een veeschuur en een aardappelkelder. Het aangebouwde karnhuis werd nog tot 1900 gebruikt. Broekhuis werd als de mooiste boerderij van Bathmen gekozen tijdens de Sallands Erfgoedshow in 2011.

10 IN 'T HOF
Boersenk 4, Bathmen (Zuidloo)
Dwarshuisboerderij, jonger
dan 1832

De erve In 't Hof, ook Kloas in 't Hof genoemd, wordt niet vermeld op de kadastrale minuutplan van 1832, maar werd omstreeks die tijd gebouwd. Kloas In t Hof is een melkveebedrijf en een kaasboerderij. Op het erf staan diverse moderne bedrijfsgebouwen, een aardappelkelder, markante bomen en een eigentijdse tuin. Erve Kloas in 't Hof ligt op de flank van een esdek, Boersenk genaamd. De cirkelvormige weg waaraan meerdere boerderij liggen kreeg de naam van de enk. Vóór 1970 waren al deze wegen zandwegen.

Routebeschrijving

Fietstocht Bathmen en Lettele (25 km)

Start T.O.P. Brink Bathmen
Ga ri. Gorsseleweg (ri knp 17)
RA Woertmansweg
In bocht rechtdoor Woertmansweg
LA Hoekmansweg (1)
Over Schipbeek **RA**
Bij T splitsing **RA** weer Schipbeek over, fietspad ('Uitvlucht')
Einde Fietspad **LA** (Woertmansweg)
LA Spitdijk
LA N344 Holterweg
RA Aarninksweg, gaat over in Assinkssteeg (C) (2)
Op T-splitsing **LA** Kiekenbeltsweg
Cröddendijk oversteken, **R.D.** Lettelervoetpad
Einde weg **RA** (Oerdijk) (3)
RA Bathmenseweg (4) (D)
LA N 344 Holterweg
RA Oude Molenweg
LA Willeminksweg (5)
Na 200 m **RA** Te Winkelsweg (E)
Y-splitsing **L** aanhouden Traasterdijk
Na 100 m **LA** fietspad Pakkerijsteeg
Einde fietspad **LA** Apenhuizerweg (6) (F)
Bij splitsing **RD** Apenhuizerenkweg
RA, zandweg met fietspad Schapespikke
Einde weg **RA** Diepenmarsweg (7)
Einde weg **LA** Looweg
Na 200 m **RA** Wibbelinksdijk

Over Schipbeek **LA** Menopsdijk
1e bospad **RA** (na 600 mtr) Oerbosdijk (8)
Einde weg **RA** Baarhorsterdijk
Over Schipbeek direct **LA** Beekwal (G)
Na 1000 mtr. kruispunt **RD** ri nr. 18 (Beekwal)
Einde verharding, na nr. 18 voor koepad
LA(Fietspad)
Op T- splitsing fietspad **RA**
Einde Fietspad **LA**
Op kruising **RD** Zuidloöerweg
Bij Boersenk links Boersenk is een klein rondje (10)
Na Boersenk **LA** weer op Zuidloöerweg
Op kruising **LA** Veldkampsteeg
Tweede weg **RA** Hoogesteeg
RA Gorsseleweg
Vervolg **LA** Gorsseleweg, in bocht R aanhouden
Gorsseleweg vervolgen tot startpunt **T.O.P.** Brink (A + B)

- (A) Cafetaria De Brink, Brink 1/A, Bathmen
- (B) Brasserie Boode in Bathmen, Brink 10, Bathmen
- (C) Boerderijwinkel Klein Swormink, Assinksteeg 1, Lettele
- (D) Café Restaurant 'De Koerkamp', Bathmenseweg 18, Lettele
- (E) Boerderijcamping en Rustpunt De Flierweide, Traasterdijk 16, Bathmen
- (F) Rustpunt, Apenhuizerweg 9, Bathmen
- (G) Rustpunt De Schipbeek Beekwal 1, Bathmen

